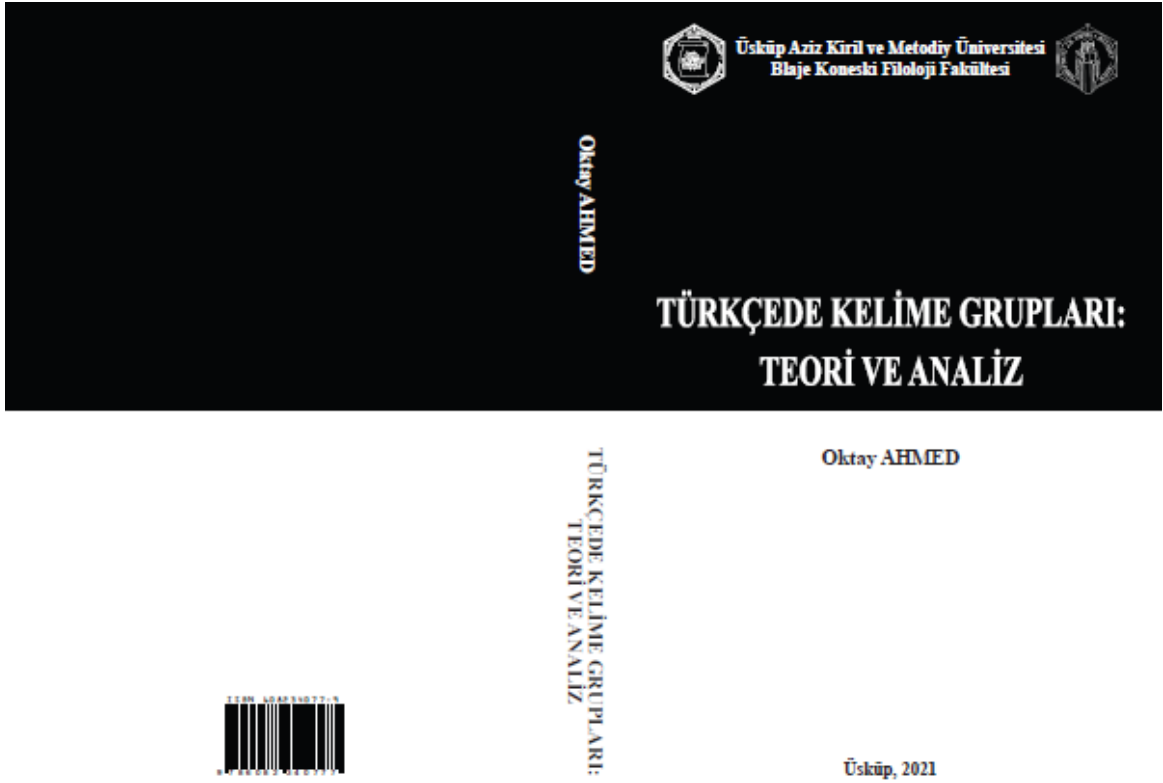

Türkçede Kelime Grupları: Teori ve Analiz*

Sinan KAZANCI**

Ahmed, O. (2021). Türkçede Kelime Grupları: Analiz ve Teori (1. baskı). Üsküp: Blaje Koneski Filoloji Fakültesi.

Türkolojinin önemli çalışma alanlarından birisi de söz dizimidir. Dilin söz varlığını yapısal olarak inceleyen bu alan, ilkokuldan üniversiteye Türkçe ile alakalı bütün derslerde kendini gösterir.

Bugüne kadar birçok tanımı yapılan söz dizimini, Zeynep Korkmaz şu şekilde tanımlar: “Bir dilde kelimelerin, kelime gruplarının cümle ve söz içindeki görevlerini, birbirleriyle olan ilişkilerini, sıralanışlarını ve cümle türlerini inceleyen bir bilim dalı.” (Korkmaz, 1992: 33).

* Geliş Tarihi: 27.01.2023 / Kabul Tarihi: 16.05.2023

** Dr. Öğr. Gör., Aziz Kiril ve Metodiy Üniversitesi (Kuzey Makedonya), Blaje Koneski Filoloji Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, sinankazanci29@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4376-7773.

Türkiye Türkçesinin söz dizimi üzerine geçmişten günümüze müstakil olarak birçok çalışma yapılmıştır: Vecihe Hatiboğlu, *Türkçenin Sözdizimi* (Ankara, TDK 1972); Mazhar Kükey, *Türkçenin Sözdizimi* (Ankara, Kardeş Matbaası 1975); Hikmet Dizdaroğlu, *Tümcebilgisi* (Ankara, TDK 1976); Yaşar Yörük, *Örneklili Uygulamalı Cümle Bilgisi* (Ankara, Eğitim Yayınları 1978); Rasim Şimşek, *Örneklerle Türkçe Sözdizimi-Tümceler, Belirtme Öbekleri, Çözümleme-* (Trabzon, Kuzey Gazetecilik Matbaası 1987); Leyla Karahan, *Türkçe Sözdizimi* (Ankara, Akçağ Yayınları 1991); Metin Karaörs, *Türkçenin Söz Dizimi ve Cümle Tahlilleri* (Kayseri, 1993), Kerime Üstünova, *Türkiye Türkçesinde Yapı Kavramı ve Söz Dizimi İncelemeleri* (Bursa, Sentez Yayınları 2002); İbrahim Delice, *Türkçe Sözdizimi* (İstanbul, Kitabevi 2003); Muhammet Yelten ve Halil Açıkgöz, *Kelime Grupları* (İstanbul, Doğu Kütüphanesi, 2008), Bilal Aktan, *Türkiye Türkçesinin Söz Dizimi* (Ankara, Gazi Kitabevi 2009); Günay Karaağaç, *Türkçe'nin Söz Dizimi* (İstanbul, Kesit Yayınları 2009); Mustafa Özkan ve Veysi Sevinçli, *Türkiye Türkçesi Söz Dizimi -Kelime Çözümlemeli-* (İstanbul, Akademik Kitap 2009); Zühal Kültüral, *Türkiye Türkçesi Cümle Bilgisi* (İstanbul, Simurg 2009); Mustafa Altun, *Türkçede Kelime Grupları Çözümlemeleri -Türk Romanlarından Örneklerle-* (İstanbul, MVT Yayıncılık 2011); Enfel Doğan, *Türkçe Cümle Bilgisi-I* (Eskişehir, Anadolu Üniversitesi 2012); Mustafa Özkan, *Türkçe Cümle Bilgisi-II* (Eskişehir, Anadolu Üniversitesi 2012); Abdurrahman Özkan, Mustafa Toker, Ufuk Deniz Aşçı *Türkiye Türkçesi Söz Dizimi* (Konya, Palet Yayınları 2016); Semra Gülsevin, Özgür Ay, Talat Dinar, Bayram Çetinkaya, Nazmi Alan, *Türkiye Türkçesi IV Sözdizimi* (Ankara, Gazi Kitabevi 2020).

Bu çalışmaların yanı sıra Türkiye Türkçesinin grameri üzerine yazılan başucu kitapları ile araştırma raporlarında Türkçenin söz dizimine dair birçok konu mütalaa edilmiştir.

Türkçenin sözdizimi üzerine en tanınmış kaynaklardan birini yazan Leyla Karahan, kelime grubunu; bir varlığı, bir kavramı, bir niteliği, bir durumu, bir hareketi karşılamak veya belirtmek, pekiştirmek ve nitelemek üzere, belirli kurallar içinde yan yana dizilmiş kelimelerden oluşan yargısız dilbirimi (Karahan, 2010: 39) olarak tanımlar.

Kelime gruplarının adlandırılışı araştırmacılarca farklılık gösterir: Kelime grubu (Korkmaz, 1992: 100; Ergin, 2009: 374; Gülensoy, 2010: 617; Özkan ve Sevinçli, 2019: 14; Karahan, 2010: 39; Altun, 2011: 11; Doğan, 2012: 3; Leontiç, 2014: 195; Özkan vd., 2016: 45; Demir ve Yılmaz, 2003: 201; Yelten ve Açıkgöz, 2008: 17; Özkan, Toker ve Aşçı, 2020: 45), sözcük öbekleri (Dizdaroğlu, 1976: 57), sözcük grupları (Eker, 2009: 399), söz öbekleri (Karaağaç, 2009: 129), kelime öbekleri (Banguoğlu, 1974: 496; Delice, 2003: 17). Bu adlandırmalar içerisinde en fazla Ergin ve Karahan hocaların kullandığı “kelime grubu” tabiri kabul görmüştür.

Türk dili, söz dizimi ya da daha özelden kelime grupları üzerine yapılan çalışmalarda, bu grupların özellikleri ve adlandırılması noktasında genel olarak Karahan'ın görüşlerinin kabul edildiği görülür. Kelime gruplarının özelliklerine dair aşağıda yer alan maddeler Karahan'ın

2010 yılında 15. baskısı yapılan Türkçede Söz Dizimi kitabından alınmıştır. Çalışmalarında Karahan’la benzer ya da aynı olan görüşte olan araştırmacılar parantez içerisinde belirtilmiştir.

1. Tek kelime ile karşılanamayan varlık, kavram, nitelik, durum ve hareketleri karşılarlar (Demir ve Yılmaz, 2003: 201; Aktan, 2009: 2; Karaağaç, 2009: 130; Karahan, 2010: 39; Altun, 2011: 14; Doğan 2012: 4; Özkan ve Sevinçli, 2019: 15; Özkan vd., 2020: 46).

2. Varlık, kavram, nitelik, durum ve hareketleri, anlamlarını genişleterek, belirterek, pekiştirerek karşılarlar (Aktan, 2009: 2; Karahan, 2010: 39, Doğan, 2012: 4; Özkan ve Sevinçli, 2019: 15; Özkan vd., 2020: 46).

3. Yapı ve anlam bakımından bir bütünlük gösterirler (Aktan, 2009: 4; Karaağaç, 2009: 129; Karahan, 2010: 40; Altun, 2011: 13; Doğan, 2012: 4; Özkan vd., 2020: 46).

4. Kelime gruplarında unsurların sırası, özellikle konuşma ve şiir dilinde değişebilir (Delice, 2003: 18; Aktan, 2009: 6; Karaağaç, 2009: 130; Karahan, 2010: 40; Doğan, 2012: 5; Özkan ve Sevinçli, 2019: 16; Özkan vd., 2020: 46).

5. Kelime öbeği bir bütün olarak sekiz kelime türünden birinin yerine kullanılabilir. Yerine göre bir isim, bir sıfat, bir fiil vb. kelime türlerinden birini temsil eder. Yani söz dizimi içinde kelime öbeği, kelime gibidir (Delice, 2003: 18; Demir ve Yılmaz, 2003: 201; Aktan, 2009: 3; Karahan, 2010: 40; Doğan, 2012: 4; Özkan ve Sevinçli, 2019: 15; Özkan vd., 2020: 50).

6. Kelime grupları yargısız dil birimleridir (Aktan, 2009: 3; Karahan, 2010: 39; Doğan, 2012: 4; Özkan vd., 2020: 47).

7. Kelime gruplarının diğer kelime ve kelime gruplarıyla bağlanması hâl ekleriyle sağlanır. Burada bulunan hâl ekleri kelime grubuna aittir (Aktan, 2009: 4; Karahan, 2010: 41; Özkan ve Sevinçli, 2019: 17).

8. İki den fazla kelimeli kelime gruplarında iç içe geçmiş birbirini tamamlayan başka kelime grupları da bulunur (Aktan, 2009: 6; Altun, 2011: 14; Karahan, 2010: 41; Doğan, 2012: 5; Özkan ve Sevinçli, 2019: 15; Özkan vd., 2020: 49).

9. Kelime gruplarındaki vurgu, grubun yapısına göre değişerek, başta, sonda veya sondan bir önceki kelime üzerinde olabilir (Aktan, 2009: 7; Karahan, 2010: 41; Özkan ve Sevinçli, 2019: 17; Özkan vd., 2020: 50).

10. Fiile dayalı sıfat-fiil, isim-fiil ve zarf-fiil gruplarında fiilin anlamı, cümlede olduğu gibi özne, nesne, yer tamlayıcısı ve zarf adı verilen öğelerle tamamlanır. Ancak bu gruplar yargı bildirmedikleri için cümle değildir (Aktan, 2009: 7; Karahan, 2010: 41).

Yapılan çalışmalarda kelime gruplarının adlandırılması ise şu şekildedir:

1. İsim tamlaması (Karahan, 2010: 42; Özkan vd., 2020: 50), ad tamlaması (Eker, 2009: 401).

Ergin, şahıs zamirleriyle oluşan yapıları “iyelik gurubu” olarak adlandırır ve bu grupları “iyelik gurubu ve isim tamlaması” başlığı altında inceler (Ergin, 2009: 381). Özkan ve Sevinçli

ile Aktan da “isim tamlaması ve iyelik grubu” başlığını kullanırlar (Aktan, 2009: 9; Özkan ve Sevinçli, 2019: 19).

2. Sıfat tamlaması (Aktan, 2009: 18; Eker, 2009: 404; Ergin, 2009: 380; Karahan, 2010: 48; Özkan ve Sevinçli, 2019: 34; Özkan vd., 2020: 50).

3. Sıfat-fiil grubu (Aktan, 2009: 68; Eker, 2009: 410; Karahan, 2010: 53; Özkan ve Sevinçli, 2019: 86; Özkan vd., 2020: 50), partisip gurubu (Ergin, 2009: 396).

4. İsim-fiil grubu (Karahana, 2010: 55; Özkan vd., 2020: 50; Özkan ve Sevinçli, 2019: 83), eylem grubu (Aktan, 2009: 64; Eker, 2009: 411).

Ergin, isim-fiil gruplarını “fiil gurubu” olarak adlandırır (Ergin, 2009: 395).

5. Zarf-fiil grubu (Aktan, 2009: 71; Eker, 2009: 410; Karahan, 2010: 57; Özkan ve Sevinçli, 2019: 89; Özkan vd., 2020: 50), gerundium gurubu (Ergin, 2009: 396).

6. Tekrar grubu (Aktan, 2009: 28; Karahan, 2010: 60; Özkan ve Sevinçli, 2019: 44; Özkan vd., 2020: 50), tekrar grupları (Eker, 2009: 407), tekrarlar (Ergin, 2009: 377).

7. Edat grubu (Aktan, 2009: 34; Eker, 2009: 410; Ergin, 2009: 392; Karahan, 2010: 62; Özkan ve Sevinçli, 2019: 60; Özkan vd., 2020: 50;).

8. Bağlama grubu (Aktan, 2009: 28; Eker, 2009: 413; Ergin, 2009: 379; Karahan, 2010: 65; Özkan ve Sevinçli, 2019: 102; Özkan vd., 2020: 50).

9. Ünvan grubu (Aktan, 2009: 42; Eker, 2009: 406; Karahan, 2010: 68; Özkan ve Sevinçli, 2019: 65; Özkan vd., 2020: 50), ünvan gurubu (Ergin, 2009: 389).

10. Birleşik isim grubu (Aktan, 2009: 9; Karahan, 2010: 69; Özkan ve Sevinçli, 2019: 42), birleşik isim (Ergin, 2009: 385).

11. Ünlem grubu (Aktan, 2009: 28; Eker, 2009: 413; Karahan, 2010: 70; Ergin, 2009: 390; Özkan ve Sevinçli, 2019: 99; Özkan vd., 2020: 50)

12. Sayı grubu (Aktan, 2009: 28; Eker, 2009: 409; Ergin, 2009: 390; Karahan, 2010: 72; Özkan ve Sevinçli, 2019: 96; Özkan vd., 2020: 50).

13. Birleşik fiil (Aktan, 2009: 28; Ergin, 2009: 386; Karahan, 2010: 73; Özkan ve Sevinçli, 2019: 66; Özkan vd., 2020: 50), birleşik eylem grubu (Eker, 2009: 411).

14. Kısaltma grupları (Aktan, 2009: 73; Eker, 2009: 413; Karahan, 2010: 79; Özkan ve Sevinçli, 2019: 107; Özkan vd., 2020: 50).

15. Âitlik gurubu (Aktan, 2009: 33; Eker, 2009: 406; Ergin, 2009: 384; Özkan ve Sevinçli, 2019: 59).

Ergin; isnat, akkuzatif, genitif, datif, lokatif, ablatif gruplarını ayrı birer başlık altında incelemesine rağmen bunların da aslında birer kısaltma grubu olduklarını ifade eder (Ergin, 2009: 393, 394, 397).

Karaağaç, kelime gruplarını “söz öbekleri”; Delice ise “kelime öbekleri” olarak adlandırırlar ve birçok alt başlığa ayırarak incelerler (Delice, 2003: 17-45; Karaağaç, 2009:

129-181). Altun da kelime gruplarını birçok başlık altında kısa kısa inceledikten sonra “örtük iyelik grubu”, “ayrılma durum ekli belirtili isim tamlaması”, “zarf+sıfat grubu”, “zarffil işlevli sıfatfiil grubu” kelime gruplarının varlığına dair öneride bulunur (Altun, 2011: 15-21).

Bütün bu çalışmaların ardından Türkçenin söz diziminin önemli bir parçası olan “kelime grupları”na dair bir çalışma da yıllardır Üsküp Aziz Kiril ve Metodiy Üniversitesi Blaje Koneski Filoloji Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde görev yapan Prof. Dr. Oktay Ahmed tarafından yapılır.

TÜRKÇEDE KELİME GRUPLARI: TEORİ VE ANALİZ başlığıyla yapılan çalışma, toplam 204 sayfa olup iki ana bölümden oluşmaktadır.

Çalışmanın **Ön Söz**’ünde, uzun yıllar süren araştırmalar sonucunda ortaya çıkan eserin, bazı konulara farklı yaklaşımlar ve adlandırmalar getirilerek 25 yıllık bir tecrübeyle ve anlaşılır bir dille hazırlandığı ifade edilir (Ahmed, 2021: 9).

Aynı kökten gelen Orta Asya dillerine bugün Türk dilleri dendiği için kitabın adında “Türkiye Türkçesi” ibaresi kullanılmak yerine “Türkçe” ibaresinin kullanıldığı belirtilir (Ahmed, 2021: 9).

Yazar, Türkçe literatürde, Türkçenin yanı sıra Arap-Fars ve Batı dillerinin etkisiyle üçlü bir terminolojinin hâkim olduğunu belirterek terim birliği fikrinin bir ütopya olduğu görüşündedir. Yapılan çalışmada terim birliği yerine anlaşılabilirliğin esas alındığı, terim karmaşasını önlemek için de genellikle uluslararası düzeyde kullanılan ortak terimlerin tercih edildiği belirtilir (Ahmed, 2021: 9-10).

Özet bölümü Türkçe, Makedonca ve İngilizce olarak üç dilde yazılmıştır.

Kitabın ana bölümlerinden ilki olan **Kelime Grupları** konusuna geçilmeden önce **Sentaksa Giriş** başlığı altında “metin”i meydana getiren “fonem, ses, hece, morphem, kelime, kelime grubu, cümle” kavramları hakkında kısa kısa bilgiler verilir. Türkçede cümle ve cümlelerin yapısını inceleyen dil bilim dalının “söz dizimi, cümle bilgisi, tümce bilgisi, dizim bilgisi” gibi isimlerle adlandırıldığı ifade edilir. Karışıklığa yol açmamak ve Üsküp Aziz Kiril ve Metodiy Üniversitesinin geleneğini bozmamak için yapılan çalışmada “sentaks” kelimesinin tercih edildiği belirtilerek bu konu hakkında bilgi verilir. Daha sonra “sentaks”ın ilişkili olduğu “morfosentaks, leksikoloji, semantik, tekst dil bilimi, pragmatizm, psikoloji” bilim ve alanlarla ilgili kısa bilgiler verilir; “sentaks”ın kısaca hangi konuları işlediği şu şekilde ifade edilir: “Cümle ve cümlelerin yapısında yer alan ve yüklemle alakalı olan tüm anlam ve unsurları, onların yapılarını ve cümledeki görevlerini, birbirleriyle olan ilişkilerini, cümlelerin yapısını ve genel olarak cümlelerin anlamını inceler.” (Ahmed, 2021: 21-25).

I. KELİME GRUPLARI TEORİSİ

KELİME GRUPLARI TEORİSİNE GİRİŞ

Çalışmanın 27. sayfasından 128. sayfasına kadar olan birinci ve en hacimli ana bölümüdür. Burada kelime gruplarının Türkçe literatürde farklı şekillerde adlandırıldığı, her araştırmacının

kendine has gerekçeleri olduğu, bundan dolayı da terminoloji birliğine varılamayacağı çeşitli çalışmalara göndermeler yapılarak açıklanır.

Kelime grubu ile ilgili çeşitli kaynaklarda yer alan bilgilere temas edildikten sonra kelime grubunun şu şekilde bir tanımı yapılır: “Tek kelime ile karşılanamayan somut ve soyut varlıkları, çeşitli kavramları, hareketleri ve başka durumları karşılamak üzere, cümlede kelimelerin gruplaşarak kullanılmasına kelime grubu denir.” (Ahmed, 2021: 30).

Bu tanımdan sonra kelime gruplarının ortak özellikleri dokuz madde hâlinde örneklerle kısa, açık ve anlaşılır bir dille izah edilir. Çalışmada kelime gruplarının on dört başlık altında ele alınacağı belirtilir:

1. İsim grubu
2. Sıfat grubu
3. Sayı grubu
4. Şahıs isim grubu
5. Unvan grubu
6. Fiil grubu
7. İnfinitif grubu
8. Partisip grubu
9. Gerundium grubu
10. Kısaltma grubu
11. Tekrar grubu
12. Edat grubu
13. Bağlama grubu
14. Ünlem grubu (Ahmed, 2021: 35-36).

On dört kelime grubu genel olarak şu şekilde incelenmiştir:

1. Kelime grubunun tanımı,
2. Kelime grubunun literatürdeki kullanım biçimleri,
3. Kelime grubunun nasıl oluştuğu,
4. Araştırmacıların kelime grupları ile ilgili farklı görüşleri varsa bu görüşlerin ne olduğu ve yazarın bu görüşe katılıp katılmadığı,
5. Grupların özelliklerinin maddeler halinde ve örneklerle açıklanması.

II. KELİME GRUPLARININ SENTAKTİK ANALİZ TEORİSİ

KELİME GRUPLARININ SENTAKTİK ANALİZ TEORİSİNE GİRİŞ

Bu bölüm, çalışmanın 129’dan 187’ye kadar olan ikinci ana bölümüdür. Bölüm kendi içerisinde ikiye ayrılmıştır:

Bu bölüm, kendisinden sonra yer alan bölümdeki kelime grupları analizinin nasıl yapılacağını açıklamak için yazılmıştır.

Burada yazar, cümlelerin yapı bakımından iki seviyede analiz edilebileceğini belirtir:

- I. Kelime grubu seviyesi,
- II. Cümlelerin yapısı ve unsurları seviyesi.

Yapılan çalışmada yalnızca kelime grubu seviyesinde analizin yapıldığı ve Türkçede kelime grupları düzeyinde yapılan analizlerin genellikle üniversite öğrencilerine yönelik olduğu belirtilmiştir (Ahmed, 2021: 131).

Kelime grubu seviyesinde analizin nasıl yapılacağı on üç madde ile ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

ÖRNEK CÜMLELERİN KELİME GRUPLARI BAKIMINDAN SENTAKTİK ANALİZİ

Burada Türk dünyası edebiyatının seçkin yazarlarının eserlerinden ve Türkiye’de basılan çeşitli gazetelerden alınan irili ufaklı elli cümle içerisinde yer alan kelime grupları ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Bunların dışında çalışmaya eklenen **İndeks** bölümü ile çalışmada kullanılan terimlerin hangi sayfada geçtiği; **Kaynakça** bölümünde ise atıf yapılan yüz beş çalışmaya dair kaynağın künyeleri belirtilmiştir.

Sonuç olarak çalışma hakkında şunları söyleyebiliriz:

1. Dil ve üslup bakımından herkesin anlayabileceği açık, sade bir dil kullanılmıştır.
2. Çalışmanın ana bölümleri önce teori düzeyinde ele alınıp gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra analiz düzeyine geçilmiştir.
3. Ele alınan konular, alan yazındaki birçok çalışmaya atıf yapılarak desteklenmiş, benimsenmeyen görüşler nedenleriyle birlikte açıklanmıştır.
4. Çalışmanın esasını oluşturan kelime grubu, kelime gruplarının özellikleri ve kelime gruplarının neler olduğu noktasında genel olarak alan yazında yapılmış tanımlar, açıklamalar ve başlıklar kullanılmıştır.
5. Anadolu dışında, Türkçenin söz dizimi üzerine yapılmış olan bu çalışma, Türkoloji adına bir kazanım olarak değerlendirilmelidir.

Bununla birlikte, birçok çalışmada olduğu gibi, bu çalışmada da gözden kaçan bazı hususlar olmuştur. Baskı hatasından kaynaklı olabilecek yazım yanlışları ve bazı ifade bozukluklarının kitabın daha sonraki baskılarında tekrarlanmaması için gözden geçirilerek düzeltilmesi yerinde olacaktır.

Kaynakça

Ahmed, O. (2021). *Türkçede kelime grupları: analiz ve teori (1. baskı)*. Üsküp: Blaje Koneski Filoloji Fakültesi Yayınları.

- Aktan, B. (2009). *Türkiye Türkçesinin söz dizimi*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Altun, M. (2011). *Türkçede kelime grupları çözümlemeleri*. İstanbul: MVT Yayıncılık.
- Banguoğlu, T. (1974). *Türkçenin grameri*. İstanbul: Baha Matbaası.
- Delice, İ. (2003). *Türkçe sözdizimi*. İstanbul: Kitabevi.
- Demir, N., Yılmaz, E. (2003). *Türk dili el kitabı*. Ankara: Grafiker Ofset.
- Dizdaroğlu, H. (1976). *Tümcebilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Doğan, E. (2012). *Türkçede cümle bilgisi-I (1. baskı)*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Eker, S. (2009). *Çağdaş Türk dili (5. baskı)*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Ergin, M. (2009). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basın Yayın Tanıtım.
- Gülensoy, T. (2010). *Türkçe el kitabı (Genişletilmiş 6. baskı)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Karaağaç, G. (2009). *Türkçenin söz dizimi*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Karahan, L. (2010). *Türkçede söz dizimi (15. baskı)*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Korkmaz, Z. (1992). *Gramer terimleri sözlüğü (1. baskı)*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Leontiç, M. (2014). *Temel Türkçe dilbilgisi*. Skopje: Kişisel Yayın.
- Özkan, M., Sevinçli, V. (2019). *Türkiye Türkçesinin söz dizimi (9. baskı)*. İstanbul: Akademik Kitaplar.
- Özkan A., Toker, M., Aşçı, U. D. (2020). *Türkiye Türkçesi söz dizimi*. Konya: Palet Yayınları.
- Yelten, M., Açıkgöz, H. (2008). *Kelime grupları*. İstanbul: Doğu Kütüphanesi.